

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719200739
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3719200739.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina v spore žalobkyne W. M., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. U., B. XXX/ X-X, zastúpenej JUDr. Zuzanou Krutou, advokátkou so sídlom Považská Bystrica, Slov. partizánov 1130/50, proti žalovanému P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. U., B. XX, zastúpenému JUDr. Zuzanou Jankoviechovou, advokátkou so sídlom Považská Bystrica, M. R. Štefánika 157/45, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 7. decembra 2020, č.k. 8C/13/2019-193 v spojení s opravným uznesením zo dňa 3. februára 2021, č.k. 8C/13/2019-196, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žalobkyňa **m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyporiadal hnuiteľný a nehnuteľný majetok patriaci do BSM strán sporu tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva Okresného úradu Považská Bystrica, odbor katastrálny Považská Bystrica číslo XXX, a to byt č. X na 1. poschodí, vo vchode č. 1, bytového domu v Hatnom, súpisné číslo 184, postavený na KNC parcele č. 430/3, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 288 m², okres Považská Bystrica, Obec Hatné, katastrálne územie Hatné a spoluvlastnícky podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku, parc. č. KNC 430/3, zastavané plochy a nádvoría o výmere 288 m², pozemku, parc. č. KNC 430/7, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 992 m², spolu o veľkosti 57/703-tín, ktoré sú evidované na LV č. XXX pre katastrálne územie Hatné, Obec Hatné, okres Považská Bystrica, spolu v hodnote 40.800 Eur, hnuiteľné veci, a to obývací stena, sedacia súprava, konferenčný stolík, 2x písacie stoly pre deti, poschodová posteľ, televízor Philips, počítač, zariadenie spálne - písací stolík, nočné stolíky, dve skrine, chladnička, mikrovlnná rúra, sporák, kufrík s náradím, kuchynský stôl, tri stoličky, kanvica, mraziaci box, spolu v hodnote 388 Eur. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na vyrovnanie jeho podielu z BSM sumu 14.237,98 Eur v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, § 150 Občianskeho zákonníka. Vychádzal zo zistenia, že účastníci konania boli manželia, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 01.06.2016, č. k. 7P/25/2016-50 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/64/2016-70 zo dňa 13.10.2016, právoplatným dňa 02.11.2016. Žalobkyňa podala návrh na vyporiadanie BSM dňa 08.03.2019, teda v 3-ročnej lehote, ktorú zákon poskytuje bývalým manželom na podanie návrhu na vyporiadanie BSM alebo uzavretie dohody o vyporiadaní BSM. V priebehu konania súd ustálil masu BSM, ako aj ich cenu. Čo sa týka hnuiteľných aj nehnuteľných vecí na ich cene ako aj na tom, že všetky hnuiteľné

a nehnuteľné veci pripadnú do výlučného vlastníctva žalobkyne sa účastníci dohodli. Podľa dohody strán sporu nehnuteľnosti predstavujú hodnotu 40.800 Eur, hnuťelné veci 388 Eur. Strany sporu sa tiež dohodli na výške investícií do výlučného vlastníctva žalobkyne, a to v celkovej výške 597 Eur. Sporná zostala len výška pasív, keď žalovaný žiadal, aby sa vychádzalo z úveru, ktorý si zobral v roku 2016 na refinancovanie pôvodného úveru z roku 2012. Napriek tomu, že je nesporné, že oba úvery boli zobrať počas trvania manželstva, súd do pasív patriacich do BSM radil len úver, resp. jeho nesplatenú časť ku dňu rozvodu, ktorý bol manželmi zobrať v roku 2012. Podľa úverovej zmluvy o refinancovaní, ku dňu 05.09.2016 dlh na tomto úvere bol 1.575,38 Eur, pričom podľa potvrdenia banky ku dňu 01.06.2016 na tomto úvere zostatková istina bola 1.841,18 Eur. Strany sporu nepreukázali, aká bola nesplatená časť tohto úveru ku dňu 02.11.2016, pričom žalobkyňa súhlasila s tým, aby súd vychádzal zo sumy 1.841,18 Eur, čo súd akceptoval vzhľadom na absenciu hodnovernejšieho dôkazu o výške nesplateného úveru ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvode. Sporné medzi bývalými manželmi bolo, či podiely oboch manželov na spoločnom majetku sú rovnaké alebo nie. Žalovaný trval na tom, aby podiely oboch manželov boli rovnaké, žalobkyňa bola ochotná žalovaného vyplatiť pri výpočte vyrovnávacieho podielu vychádzajúcej z disparity 70% ku 30%. Súd prvej inštancie akceptoval obranu žalovaného v tomto smere, keď preukazoval, že počas celej doby trvania manželstva väčšinou riadne pracoval, mal príjem, avšak je nesporné, že tak, ako to vyplýva z rozvodového rozsudku ako aj rozsudku v trestnom konaní, žalovaný dlhodobo nadmerne požíval alkoholické nápoje, teda je zrejme, že veľkú časť zarobených finančných prostriedkov minul práve na alkohol, čo je nutné zohľadniť pri výpočte podielu pri delení majetku patriaceho do BSM. Tak isto veľmi výrazný dopad na disparitu, ku ktorej sa súd priklonil, má skutočnosť, že žalovaný bol právoplatne odsúdený za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a z tohto konania jednoznačne vyplynulo, že žalovaný sa dlhodobo agresívne a nevhodne správal tak k manželke, ako aj k svojim deťom. Členov svojej rodiny dlhodobo psychicky tým týral. Pokiaľ právna zástupkyňa žalovaného namietala, že za uvedené správanie už bol žalovaný odsúdený a nemožno ho trestať druhýkrát disparitou pri vyporiadaní BSM, pretože by sa de facto jednalo o dvojnásobný trest za to isté, tak súd sa s týmto jej názorom nestotožnil. V súdnej veci jednoznačne bolo preukázané, že žalovaný sa dopustil zavrhnutiahodného konania voči členom svojej rodiny, za čo bol aj právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody, pričom takéto konanie rozhodne je v rozpore s dobrými mravmi. Domáce násilie je nutné považovať na neospravedliteľné a za také konanie, ktoré je v priamom protiklade so starostlivosťou o rodinu, ktoré zákon výslovne uvádza ako jednu z okolností, ktoré sú pri vyporiadaní BSM významné. Podľa názoru súdu protiprávne konanie žalovaného proti svojim najbližším - manželke a deťom, je nutné posúdiť ako významnú okolnosť pre určenie miery oboch manželov na zaniknutom BSM. Keďže konanie žalovaného je rozhodne v rozpore s dobrými mravmi, nie je možné sa stotožniť s námietkou žalovaného, že za svoje konanie nemôže znášať následky 2x, keď už raz bol za toto konanie právoplatne odsúdený a potrestaný výkonom trestu odňatia slobody. Práve naopak takéto konanie je potrebné sankcionovať aj v sfére súkromného práva, v danom prípade pri vyporiadaní zaniknutého BSM, keď Občiansky zákonník v ustanovení § 150 starostlivosť o rodinu výslovne uvádza ako jednu z okolností, ktoré sú pri vyporiadaní BSM významné. Z tohto pohľadu sa súdu preto javí ako spravodlivé rozhodnúť o podieloch manželov nie podľa parity, ale disparity, a to v pomere 70% ku 30%. V prejednávanej veci aktíva BSM predstavujú sumu 41.188 Eur, čo je súčet ceny nehnuteľných vecí a ceny hnuťelných vecí. Z toho podiel 70% predstavuje sumu 28.831,60 Eur a 30% predstavuje sumu 12.356,40 Eur. V danom prípade však súd musí zohľadniť aj pasíva vo výške 1.841,18 Eur, a teda celkový majetok bez dlhov predstavuje sumu 39.346,82 Eur, čo je čistá hodnota majetku, z toho podiel 70% predstavuje sumu 27.542,774 Eur a podiel 30% predstavuje sumu 11.804,046 Eur. Je nepochybné, že pokiaľ súd stanovil podiely bývalých manželov na zaniknutom BSM v pomere 70% ku 30% v prospech žalobkyne, rovnaký pomer musí platiť aj pre pasíva, teda na dlhu sa žalobkyňa musí podieľať 70-timi %, čo s pasív vo výške 1.841,18 Eur predstavuje sumu 1.288,83 Eur. V konaní bolo preukázané, že celý dlh 1.841,18 Eur zaplatil žalovaný a z tejto sumy 30% predstavuje sumu 552,35 Eur, čo naďalej musí znášať žalovaný a v tejto výške mu to zo strany žalobkyne preplatené nebude. Žalobkyni súd prikázal majetok v hodnote 41.188 Eur, pričom rozdiel medzi touto hodnotou a hodnotou jej podielu z aktív, t.j. sumou 28.831,60 Eur predstavuje sumu 12.356,40 Eur. Túto sumu by mala na vyrovnanie podielov žalobkyňa doplatiť žalovanému, ale len v prípade, že by neexistovali pasíva, čo však nie je tento prípad. Z dôvodu, že preukázateľne po rozvode žalovaný zaplatil dlh patriaci do BSM vo výške 1.841,18 Eur je preto nutné k hodnote jeho podielu, teda sume 12.356,40 Eur pripočítať aj 70% z dlhu, ktorý mu musí vrátiť žalobkyňa, teda pripočítať sumu 1288,83 Eur, čo spolu predstavuje sumu 13.645,23 Eur. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že počas trvania manželstva boli z prostriedkov BSM vynaložené na výlučný majetok žalobkyne prostriedky v hodnote 596,82 Eur zaokrúhlene, a teda k vypočítanej výplati 13.645,23 Eur je nutné pripočítať polovicu z tejto sumy, t.j. 298,75 Eur zaokrúhlene, a preto na vyrovnanie podielu

žalovaného by pripadala suma 13.943,98 Eur. Z dôvodu, že na pojednávaní dňa 07.12.2020 žalobkyňa sa so žalovaným dohodla, že mu vráti aj 294 Eur, ktoré boli zaplatené z účtu žalovaného, celkom na výplatu teda pripadá suma 14.237,98 Eur, preto súd uložil žalobkyni povinnosť uvedenú sumu na vyrovnanie podielu žalovanému zaplatiť, a to v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd určil dlhšiu lehotu vzhľadom na sociálnu situáciu a finančnú situáciu žalobkyne, tak aby mala možnosť zabezpečiť si prípadne úver na to, aby mohla uvedenú sumu žalovanému zaplatiť. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 2 C.s.p. s tým, že prihliadol na skutočnosť, že od počiatku žalovaný sa nedožadoval prikázania akejkoľvek veci, patriacej do BSM, do jeho výlučného vlastníctva, teda súhlasil s tým, čo navrhovala žalobkyňa, že jej celý majetok bude prikázaný do jej výlučného vlastníctva. Nesúhlasil len s výškou výplaty, ktorú navrhovala žalobkyňa a teda nesúhlasil ani s disparitou, ktorú však súd akceptoval. Čo sa týka výšky podielu na vyrovnanie, súd nevyhovel žalobkyni, pretože ju zaviazal k vyššej sume výplaty, než navrhovala, ale ani žalovanému, ktorý sa, naopak, dožadoval väčšej výplaty. Vzhľadom na vyššie uvedené je možné konštatovať, že síce žalobkyňa bola v konaní úspešnejšia než žalovaný, ale vzhľadom na charakter prerokovanej veci, teda osobitosť konania o vyporiadanie BSM, nie je možné určiť percentuálny pomer úspechu a neúspechu. Z uvedeného dôvodu sa súdu javí ako spravodlivé, nepriznať podľa § 255 ods. 2 C.s. p. žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h/ CSP, t.j., že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a taktiež, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V žiadnom prípade nesúhlasil s vyporiadaním BSM formou disparity podielov, v pomere 70% ku 30%, nakoľko tento je v hrubom rozpore s ustanovením § 150 Občianskeho zákonníka, kedy súd síce aplikoval na zistený skutkový stav správny právny predpis, ktorý však nesprávne interpretoval. Pri vyporiadaní BSM mal súd prvej inštancie prihliadať v zmysle ustálenej súdnej praxe (NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2914/99; KS Nitra 9Co/74/2013) predovšetkým na to, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločnej veci, a to najmä pokiaľ ide o byt č. 5, ktorý nadobudol a celý zrekonštruoval výhradne s pomocou jeho bratov, pričom žalobkyňa ani jej rodina sa na tom žiadnym spôsobom nepodieľala z dôvodu, že jej to nedovoľovali majetkové pomery. Počas trvania manželstva cca 23 rokov sa žalobkyňa v prevažnej miere starala o domácnosť, nepracovala, poberala materskú v minimálnej výške, a teda všetky životné náklady, vrátane nákladov na rekonštrukciu a zariadenie predmetného bytu financoval výlučne on. Nikdy nebol dlhší čas bez príjmu, nakoľko by neuživil svoju mnohopočetnú rodinu; keď nepracoval, bol krátko vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a popri tom vždy brigádoval na stavbe a choval domáce zvieratá. Nie je pravdou, že prevažnú časť príjmu míňal na alkohol, pretože pokiaľ by tomu tak bolo, jeho rodina by nemala z čoho žiť, keď jediným zdrojom príjmu bol jeho príjem zo zamestnania. Rovnako sa nezakladá na pravde ani skutočnosť, že z jednotlivých zamestnaní bol prepustený práve z dôvodu požívania alkoholu, keď listinné dôkazy túto skutočnosť nepreukazujú a jedná sa len o domnienku žalobkyne, ktorú si osvojil aj súd prvej inštancie. Spôsob výpočtu disparity z celkovej masy BSM v pomere 70:30 v neprospech neho nie je spravodlivý a v súlade s princípom dobrých mravov. Nakoľko miera pričinenia žalobkyne o nadobudnutie a udržanie veci patriacich do BSM bola nulová, mal súd prvej inštancie BSM vyporiadať princípom parity, v pomere 50% ku 50%. Namietal, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní zobral do úvahy výlučne argumenty žalobkyne v jeho neprospech, ktoré mali za cieľ vykresliť ho v najhoršom svetle, aby následne súd pristúpil k zníženiu zákonného podielu, neskúmajúc vôbec akú výšku finančných prostriedkov mal takto míňať z jeho príjmu, ako ani toleranciu a súhlas žalobkyne so spôsobom používania spoločných prostriedkov z jeho strany. Nemožno teda brať do úvahy tvrdenie žalobkyne o míňaní spoločných peňazí z jeho strany len na alkohol, keď toto tvrdenie preukázané nebolo. Ďalej namietal aj spôsob, ktorý aplikoval súd prvej inštancie pri stanovení disparity podielov, resp. výpočte výšky vyporiadacieho podielu zo zaniknutého BSM, ktorú mu má žalobkyňa zaplatiť, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie pri tomto výpočte pochybil. Je totiž nepochybné, že pokiaľ súd stanovil podiely oboch bývalých manželov na zaniknutom BSM v pomere 70% ku 30% v prospech žalobkyne, nemôže takto vyporiadať iba časť aktív, ale rovnakým spôsobom musí vyporiadať aj pasíva zaniknutého BSM. Súd prvej inštancie tak urobil len v časti hodnoty bytu a zostatku spotrebiteľského úveru, avšak už pri investíciách vložených do výlučného majetku žalobkyne ako aj pri sume 294,- Eur, ktorú žalobkyňa vybrala z jeho účtu po rozvode, týmto spôsobom už nepostupoval.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Tvrdenia žalovaného uvedené v odvolaní, poukazujúce na to, že sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločnej veci, a to najmä pokiaľ ide o byt č. 5, považovala

za nepravdivé. Uviedla, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že predmetný byt nadobudli za trvania manželstva a na jeho úhradu použili stavebné sporenie, ktoré si založili až za trvania manželstva. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie, že stavebné sporenie si založil už pred uzatvorením manželstva. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že po nadobudnutí bytu č. 5 neboli vykonané žiadne rozsiahle rekonštrukcie, ale iba bežná údržba. Z výsluchu brata žalovaného U. M. bolo preukázané, že v byte urobil určité úpravy, ponatieral okná, stropy, vymaľoval byt a potom, keď prejavil záujem o tento byt jeho brat P., tak im ho prepustil a oni mu zaplatili všetko, čo on na tento byt vynaložil. V jeho výpovedi nie je nikde uvedené, že by sa na uvedených úpravách zúčastňoval aj žalovaný a svedok U. M. jednoznačne uviedol, že tieto úpravy vykonal predtým, ako byt manželom prepustil. Pokiaľ žalovaný neustále argumentuje s tým, že o rodinu sa výhradne staral on, nakoľko žalobkyňa sa starala o domácnosť a 5 detí, poukázala na to, že z pracovných zmlúv žalovaného jednoznačne vyplýva, že medzi jednotlivými zamestnaniami boli obdobia aj jedného roku, keď nebol zamestnaný, všetky pracovné pomery mal uzatvorené na krátke obdobie, väčšinou na obdobie 2 - 3 mesiacov, väčšina jeho pracovných pomerov skončila v skúšobnej dobe z dôvodu užívania alkoholických nápojov na pracovisku. Ďalej poukázala na to, že žalovaný bol právoplatne odsúdený za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, a to za týranie svojej manželky a týranie svojich 5 detí. Žalovaný bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody, z ktorého bol podmiennečne prepustený, avšak ani po vykonaní trestu odňatia slobody sa nepoučil a žalobkyňu neustále sleduje a vyhráža sa jej, čo vyvrcholilo dňa 03.02.2021, kedy ju fyzicky a verbálne napadol. Mala za to, že z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný počas trvania manželstva požíval alkoholické nápoje, týral svoju manželku a deti, o domácnosť sa riadne nestaral, žalobkyňa si musela požičiavať peniaze od svojej rodiny a potom dve najstaršie deti L. a G. začali pracovať a pomáhať finančne svojej matke s financovaním potrieb rodiny.

4. Žalovaný v písomnej replike k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že na odkúpenie bytu použili aj časť stavebného sporenia, ktoré mal založené ešte pred uzavretím manželstva, avšak z dôvodu, že od tohto času uplynulo viac ako 15 rokov (doba archivácie dokladov), z objektívnych dôvodov nemohol konajúcemu súdu predložiť doklad, ktorý by uvedenú skutočnosť potvrdil. Naopak žalobkyňa súdu nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by deklaroval jej tvrdenia, a preto v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno. Obdobne to platí aj vo vzťahu k rekonštrukcii bytu, nakoľko byt bol po kompletnej rekonštrukcii s výnimkou jadra, pričom v tomto stave ho žalobkyňa aj v súčasnosti užíva. Trval na tom, že masu BSM tvoria hnutelné a nehnuteľné veci, ktoré boli nadobudnuté výhradne z jeho príjmu a jeho zásluhou, ako aj zásluhou jeho rodiny, keď žalobkyňa pri vstupe do manželstva mala len 19 rokov, pričom nemala žiadne úspory či stabilný príjem. Tvrdenia žalobkyne, že jeho pracovné pomery boli viackrát ukončené z dôvodu užívania alkoholických nápojov na pracovisku sa nezakladajú na pravde. Za vykonávanie považoval tvrdenie žalobkyne o údajnom napadnutí dňa 03.02.2021, keď žalobkyňa si tento incident vymyslela. Poukázal v tomto smere uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/34/2020, ktorý zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu obavy žalobkyne o jej život a zdravie maloletých detí. Keďže Okresný úrad Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy v priestupkovom konaní doposiaľ nevydal žiadne rozhodnutie, ktorým by bol uznaný vinným vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, argumentáciu žalobkyne považuje za právne irelevantnú až absurdnú, keďže stále platí v Slovenskej republike prezumpcia nevinny.

5. Žalobkyňa v písomnej duplike k replike žalovaného uviedla, že tvrdenia žalovaného, že na zakúpenie bytu za trvania manželstva použili stavebné sporenie, ktoré si žalovaný založil pred uzavretím manželstva, nebolo v konaní preukázané. Rovnako tvrdenie žalovaného o vykonaných rekonštrukciách v byte je v rozpore s vykonaným dokazovaním, pričom v tomto smere opätovne poukázala na výpoveď svedka U. M.. Čo sa týka pracovných pomerov žalovaného a obdobia, keď nepracoval, toto jednoznačne vyplýva zo zápisnice o pojednávaní na súde prvej inštancie dňa 07.12.2020. Z tejto zápisnice taktiež vyplýva, že po tom, ako bol žalovaný pre krádeže a alkoholizmus prepustený zo spoločnosti Sauer - Danfoss a.s., pracoval prevažne za minimálnu mzdu, z ktorej nemohol vyživiť 7-člennú rodinu. Uviedla, že počas trvania manželstva porodila 7 detí, z ktorých 5 detí žije. Nakoľko maloletý syn P. je ťažko zdravotne postihnutý, poberala na neho finančný príspevok za starostlivosť o ŤZP. Kedykoľvek jej to rodinná situácia umožnila, pracovala brigádnicke. To, že žalovaný je alkoholik, vyplýva z trestného spisu sp. zn. 2T/5/2017, v ktorom bol žalovaný odsúdený za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby.

6. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379, § 380 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z.), ďalej len CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

8. Podľa § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka.

9. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

10. V rámci rozhodovania o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov by v súvislosti s určením veľkosti podielov každého z manželov mali byť zohľadňované predovšetkým nasledujúce okolnosti: 1. potreby maloletých detí, 2. zásluhy o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku, 3. starostlivosť o rodinu, deti a obstarávanie spoločnej domácnosti, 4. negatívne okolnosti v manželstve, 5. ďalšie okolnosti. Ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka svojou širokou formuláciou i exeplicatívnym výpočtom zásad, z ktorých treba vychádzať pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, súdom umožňuje, aby majetkové vzťahy manželov k spoločnému majetku upravil čo najspravodlivejšie v súlade s dobrými mravmi, so záujmami manželov i ich maloletých detí. Súdny pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva môžu teda odstrániť tvrdosti zákona, ku ktorým by inak mohlo dôjsť pri strohom použití § 143 Občianskeho zákonníka. Z ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka vyplýva, že základnou zásadou pre vykonanie vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva je, že podiely oboch manželov sú rovnaké (princíp parity). Z tejto zásady však zákon pripúšťa výnimky, ktoré umožňujú podiely určiť aj iným pomerom (napríklad s prihliadnutím na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí a podobne). K nerovnému určeniu podielov môžu viesť aj konania jedného z manželov, ktoré negatívne ovplyvňujú vzájomné spolužitie manželov, predovšetkým, ak sú v rozpore s § 18 Zákona o rodine. Relevantné z hľadiska rozhodnutia súdu pri vyporiadaní budú iba také konania, ktoré sa vo významnej miere nepriaznivo prejavujú v majetkovej sfére bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo v starostlivosti o rodinu. Občiansky zákonník pri vyporiadaní BSM nestanovuje presné pravidlá, ale len smernice, ktoré majú súd viesť k tomu, aby vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov bolo spravodlivé. Korektív dobrých mravov treba bezpochyby uplatňovať aj v týchto typoch konania. Vzhľadom na princíp dobrých mravov by súčasťou úvah relevantných z hľadiska rozhodnutia súdu pri vyporiadaní spoločného majetku mali byť aj prípady domáceho násillia vyskytujúceho sa v rodine. Požiadavka, aby pri vyporiadaní bolo zohľadnené nežiadúce správanie sa jedného z manželov, je tiež v súlade s princípom dobrých mravov. Pojem dobré mravy nemožno vykladať iba ako súbor mravných pravidiel užívaných ako korektív, či doplnujúci obsahový faktor výkonu subjektívnych práv a povinností, ale ako príkaz súdu rozhodovať v súlade s entitou, čo vo svojich dôsledkoch znamená nastúpenie cesty nachádzania spravodlivosti. Domáce násillie je protiprávne a neospravedliteľné. Ak má byť pri vyporiadaní spoločného majetku zohľadnená starostlivosť o rodinu, musí totiž platiť i pri jej nedostatku (negácii) a tiež pre jej protiklad, lebo ide o rôzne strany toho istého. Možno uzavrieť, že pri vyporiadaní BSM je treba pri úvahe o stanovení výšky podielu zohľadniť i skutočnosť, že sa účastník dopúšťal voči členom rodiny násillného konania (domáceho násillia), pritom je treba vziať do úvahy povahu i jeho intenzitu, dobu jeho trvania, frekvenciu výskytu a všetky ďalšie okolnosti prípadu, ktoré môžu mať vplyv na posúdenie veci v súlade s princípom dobrých mravov. Súdna prax dokonca pripustila, že v krajnom prípade nemusí ten z manželov, ktorému nesvedčí žiadne zo zákonných kritérií, dostať zo spoločného majetku žiadnu majetkovú hodnotu, ak je takýto postup v konkrétnom prípade v súlade s dobrými mravmi (napr. Najvyšší súd ČR sp. zn. 22Cdo 1096/2011).

11. Žalovaný v podanom odvolaní namietal uplatnenie zásady disparity pri vyporiadaní BSM, keď spôsob výpočtu disparity podielov v pomere 70% :30% v jeho neprospech považoval za nespravodlivý, mal za to, že miera pričinenia žalobkyne o nadobudnutie a udržanie vecí patriacich do BSM nebola takmer

žiadna, a preto mal súd vyporiadať BSM princípom parity v pomere 50% : 50%. Ďalej dôvodil, že súd neprihliadol k tomu, že sa pričínil o nadobudnutie bytu č. 5 do BSM, že nezohľadnil, že počas trvania 23-ročného manželstva všetky životné náklady rodiny vrátane nákladov na rekonštrukciu a údržbu bytu financoval výlučne zo svojho príjmu, pretože žalobkyňa v prevažnej miere nepracovala, starala sa o domácnosť, nesúhlasil ani s tvrdením súdu, že prevažnú časť príjmov z práce míňal na alkohol a namietal aj nesprávny spôsob výpočtu výšky vyporiadacieho podielu zo zaniknutého BSM.

12. K jednotlivým odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

13. Podstatná časť argumentácie žalovaného sa týka postupu súdu prvej inštancie o uplatnení zásady disparity podielov pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v pomere 70% : 30%. V danej veci z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný počas 23-ročného manželstva nevytváral zdravé rodinné prostredie, neplnil si riadne svoje manželské a rodičovské povinnosti, nadmerne požíval alkohol, často menil zamestnania. Z odôvodnenia rozsudku o rozvoze manželstva bolo zistené, že manželstvo účastníkov prakticky od jeho uzavretia bolo neusporiadané, žalovaný nadmerne požíval alkoholické nápoje, pod vplyvom alkoholu sa správal agresívne nielen voči žalobkyni, ale aj voči ich piatim deťom, s ktorými žili v spoločnej domácnosti. Žalovaný bol počas trvania manželstva uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1Tp/4/2016-110 zo dňa 29.10.2016 vzatý do väzby z dôvodu, že vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici vzniesol voči žalovanému obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby na tom skutkovom základe, že asi od polovice roku 2014 až do dňa 26.10.2016 v mieste trvalého bydliska, kde žil v spoločnej domácnosti s manželkou a deťmi, pod vplyvom alkoholu spôsobil psychické a fyzické utrpenie svojej manželke, ako aj svojim deťom, a to plnoletému L. M., plnoletej G. M. a maloletým deťom P., M. a U. M., a to tak, že ich fyzicky napádal, opakovane im vulgárne nadával, denne vyvolával konfliktné situácie, ktorými ponižoval svoju manželku, a to aj pred deťmi. V tomto konaní boli vypočutí tak manželka žalovaného, teda žalobkyňa, ktorá vypovedala o agresívnom, násilnom a vulgárnom správaní sa žalovaného k nej, ako aj k deťom, vo veci boli vypočuté aj maloleté deti P. M., M. a U. M., ktoré potvrdili rozsiahle zlé správanie sa otca k nim, ako aj k ich matke. Z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 2T/5/2017-402 zo dňa 07.03.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.03.2017, súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný bol uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a za tento skutok bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov. Zároveň mu bolo uložené aj ochranné ústavné protialkoholické liečenie. Domáce násilie je protiprávne a neospravedliteľné. Je protikladom starostlivosti o rodinu, ktorú zákon výslovne uvádza ako jednu z okolností, ktoré sú pri vyporiadaní BSM významné. Ak má byť pri vyporiadaní spoločného majetku zohľadnená starostlivosť o rodinu, musí to isté platiť rovnako aj pre jej nedostatok a taktiež pre jej protiklad, keďže ide o dve strany toho istého. Nie je rozhodujúce, či násilie malo priamy dopad na spoločný majetok, túto požiadavku zákon nestanovuje. Vzhľadom na princíp dobrých mravov je súčasťou úvah relevantných z hľadiska rozhodnutia súdu pri vyporiadaní spoločného majetku aj prípad domáceho násillia vyskytujúceho sa v rodine. Možno preto uzavrieť, že pri vyporiadaní BSM v danej veci bolo potrebné pri úvahe o stanovení výšky podielov zohľadniť skutočnosť, že sa žalovaný voči žalobkyni a aj voči ostatným členom rodiny dopúšťal násilného konania (domáceho násillia), ktoré v pomeroch danej veci dokumentuje aj skutočnosť trestného konania vedeného proti žalovanému, a ktorá okolnosť má vplyv na posúdenie vecí aj v súlade s princípom dobrých mravov, na ktorý princíp pri úvahe o disparite podielov BSM v danej veci poukázal aj súd prvej inštancie. Žalovaný sa dopustil zavrhnutia hodného konania voči členom svojej rodiny, za to bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody, pričom takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi a je potrebné ho sankcionovať aj vo sfére súkromného práva - pri vyporiadaní BSM. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v preskúmvanej veci sú dané také okolnosti, ktoré vzhľadom na správanie sa žalovaného odôvodňujú priznanie vyššieho podielu žalobkyne na spoločnom majetku (aktívach BSM) oproti nižšiemu podielu žalovaného, resp., aby bol žalobkyni prikázaný podiel na spoločnom majetku zvýšený na 70% a podiel žalovaného znížený na 30%. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto smere zákonné, spravodlivé a súladné s princípom dobrých mravov.

14. Žalovaný v odvolaní namietal, že pri rozhodovaní súd prvej inštancie neprihliadal na to, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločnej veci, a to najmä pokiaľ ide o byt č. 5, ktorý podľa jeho tvrdenia nadobudol a celý zrekonštruoval výhradne s pomocou jeho bratov.

15. Odvolací súd túto námietku žalovaného nepovažoval za dôvodnú, keď z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že manželia nadobudli predmetný byt za trvania manželstva a na jeho

úhradu použili stavebné sporenie, ktoré si účastníci založili až za trvania manželstva. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenia, že stavebné sporenie si založil už pred uzatvorením manželstva, taktiež nepreukázal, že po nadobudnutí bytu boli vykonané rozsiahle rekonštrukcie výhradne s pomocou jeho bratov, keď z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že svedok U. M., brat žalovaného, vykonal v byte bežnú údržbu a účastníci mu zaplatili všetko, čo svedok na tento byt vynaložil. Pokiaľ žalovaný argumentuje tým, že počas trvania manželstva cca 23 rokov žalobkyňa nepracovala, poberala materskú v minimálnej výške a preto všetky životné náklady rodiny financoval výlučne sám, k tomu je potrebné uviesť, že žalobkyňa sa starala o domácnosť, počas trvania manželstva sa narodilo účastníkom 7 detí, z ktorých 5 detí žije, maloletý syn P. je ťažko zdravotne postihnutý, žalobkyňa zabezpečovala celodennú starostlivosť o syna a pokiaľ jej to rodinná situácia umožňovala, pracovala brigádnicou. Tvrdenia žalovaného, že sa pričínil vo väčšej miere o nadobudnutie a udržanie vecí patriacich do BSM preto neobstoja.

16. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal spôsob výpočtu výšky vyporiadacieho podielu, keď mal za to, že pokiaľ súd stanovil podiely bývalých manželov v časti aktív BSM a v časti pasív BSM - zostatku spotrebiteľského úveru v pomere 70% ku 30% v prospech žalobkyne, rovnakým spôsobom mal postupovať aj pri vyporiadaní investícií vložených do výlučného vlastníctva žalobkyne, ako aj pri sume 294,- eur. Odvolací súd dospel k záveru, že táto námietka žalovaného je neopodstatnená. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že pasíva BSM predstavujú zostatok spotrebiteľského úveru vo výške 1.841,18 eur (zaplateného po rozvode manželstva žalovaným), investície vynaložené zo spoločného majetku do výlučného majetku žalobkyne vo výške 596,82 eur a sumu 294,- eur zaplatenú z účtu žalovaného po rozvode manželstva na úhradu služieb spojených s užívaním bytu.

17. Pokiaľ súd prvej inštancie vyslovil právny názor, že v časti pasív BSM je potrebné stanoviť pri zostatku spotrebiteľského úveru podiely oboch manželov v pomere 70% v neprospech žalobkyne a v pomere 30% v prospech žalovaného a pri investíciách vložených do výlučného vlastníctva žalobkyne stanovil podiely 50% ku 50%, pričom sumu 294,- eur uložil žalobkyni zaplatiť v celom rozsahu, odvolací súd tento právny názor nezdiala, avšak napriek tomu nepristúpil k zmene napadnutého rozsudku z nasledovných dôvodov:

18. V civilnom sporovom konaní platí zásada reformatio in peius, tzv. zákaz zmeny k horšiemu. Podľa článku 16 ods. 3 Základných princípov CSP v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila. Odvolací súd nemôže zmeniť rozhodnutie v neprospech účastníka, ktorý odvolanie podal a v prospech účastníka, ktorý odvolanie nepodal. Odvolací súd nemôže zmeniť rozhodnutie v neprospech odvolateľa. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania v prípadoch uvedených v § 379 písm. a), b), c) CSP, ako je tomu aj v prejednávanej veci. Napriek tomu však podľa názoru odvolacieho súdu v odvolacom konaní aj pri vyporiadaní BSM platí zásada reformatio in peius.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu, s prihliadnutím na všetky okolnosti majúce vplyv na uplatnenie zásady disparity podielov pri vyporiadaní aktív BSM (podrobne uvedené v bode 13. odôvodnenia tohto rozsudku), je spravodlivé a v súlade s princípom dobrým mravom, aby sa žalobkyňa podieľala na pasívach BSM v pomere 30% a žalovaný v pomere 70%. Spôsob, v akom pomere určil súd prvej inštancie povinnosť prevziať pasíva BSM je vo vzťahu k žalobkyni nespravodlivý a neadekvátny vzhľadom na všetky konštatované a z priebehu konania vyplývajúce okolnosti a pomery oboch účastníkov.

20. Vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že v danej veci aktíva BSM predstavujú sumu 41.188,- eur (hodnota nehnuteľných a hniteľných vecí), z toho podiel žalobkyne 70% predstavuje sumu 28.831,60 eur a podiel žalovaného 30% predstavuje sumu 12.356,40 eur. Žalobkyňa dostáva do vlastníctva majetok v hodnote 41.188,- eur, pričom rozdiel medzi touto hodnotou a hodnotou jej podielu z aktív, t. j. sumou 28.831,60 eur predstavuje sumu 12.356,40 eur. K tejto sume je potrebné pripočítať aj 30% z dlhu (zostatok spotrebiteľského úveru 1.841,18 eur zaplateného žalovaným, ktorý musí žalobkyňa žalovanému vrátiť), teda pripočítať sumu 552,35 eur, čo spolu predstavuje sumu 12.908,75 eur (12.356,40 eur + 552,35 eur). Strany sporu sa pred súdom prvej inštancie dohodli na tom, že hodnota investícií vynaložených zo spoločného majetku do výlučného vlastníctva žalobkyne predstavuje sumu 596,82 eur, z toho 30% predstavuje 179,04 eur, ktorú sumu musí zaplatiť žalobkyňa

žalovanému, to je spolu 13.087,79 eur. Rovnaký výpočet pomeru podielov 70% : 30% v prospech žalobkyne musí platiť aj pri sume 294,- eur, a teda k vypočítanej výplate je potrebné pripočítať 30% z tejto sumy, t. j. 88,20 eur. Celkom teda žalobkyňa na vyrovnanie rozdielu v prevzatých hodnotách musí zaplatiť žalovanému sumu 13.175,99 eur. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému na vyrovnanie podielu sumu 14.237,98 eur, teda sumu vyššiu než mu podľa vyššie uvedeného výpočtu patrí a s prihliadnutím k tomu, že žalobkyňa odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodala a v odvolacom konaní nemožno zmeniť rozhodnutie v neprospech odvolateľa, bolo potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

21. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).